

30 години

www rda-bg.org

АГЕНЦИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
С БИЗНЕС ЦЕНТЪР ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

До: Министерство на регионалното
развитие и благоустройството,
Дирекция „Стратегическо планиране
и регионално развитие“

СТАНОВИЩЕ

**от Агенция за регионално развитие с Бизнес център за подпомагане на малки и
средни предприятия – Пловдив**

ЕИК: BG115021243

Адрес: Пловдив 4003, бул. „Цар Борис III Обединител“ 37, палата 27

Тел.: 032 / 902 399

E-mail: rdaplovdiv@gmail.com

Относно: Работен проект на *Национална концепция за регионално и
пространствено развитие (НКРПР) 2026–2040 г.*

Уважаеми дами и господа,

Агенцията за регионално развитие с Бизнес център за подпомагане на малки и средни предприятия – Пловдив, като една от първите регионални агенции в България, работеща **повече от 30 години** за устойчивото развитие на регионите, представя настоящото становище по работния проект на *Националната концепция за регионално и пространствено развитие (НКРПР) 2026–2040 г.*

Документът е стратегически значим и представлява важна рамка за териториалното развитие на страната. Ние приветстваме усилията на МРРБ за надграждане на *Националната концепция за пространствено развитие 2013–2025 г.* и за интегриране на новите европейски приоритети – зелен преход, цифрова

Пловдив 4003, бул. „Цар Борис III Обединител“ 37, палата 27
(032) 902 399; rdaplovdiv@gmail.com

30 години

www rda-bg.org

АГЕНЦИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
С БИЗНЕС ЦЕНТЪР ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

трансформация, демографски предизвикателства и необходимост от по-силна териториална координация.

Общи коментари:

- **Концепцията е аналитично обоснована и съвременна**, като включва демографски, социално-икономически, инфраструктурни, екологични и пространствени аспекти.
- **Визията до 2040 г. е ясна и съответства на европейските стратегически документи**, включително *Европейския зелен пакт*, *Fit for 55* и политиките за цифров преход.
- **Включването на четвърта стратегическа цел – „Екологична устойчивост“ – е силно положително**, тъй като отразява климатичните рискове и необходимостта от устойчиво управление на природните ресурси.
- **Подходът, основан на функционални градски ареали и типизация на територии**, е в пълно съответствие със съвременните европейски практики.

Специфични коментари с акцент върху ролята на регионалните агенции за развитие:

1. Липса на ясно дефинирана роля на агенциите за регионално развитие (АРР).

В документа **не е отчетена ролята на агенции за регионално развитие**, въпреки че те:

- функционират повече от 30 години в България;
- изграждат и поддържат регионални иновационни и предприемачески екосистеми;
- управляват бизнес инкубатори, живи лаборатории (living labs), клъстери и мрежи за МСП;
- са ключови посредници между общини, бизнес, академични институции и граждански организации;

30 години

www rda-bg.org

АГЕНЦИЯ ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ
С БИЗНЕС ЦЕНТЪР ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

- участват активно в трансгранични, междурегионални и европейски инициативи;
- имат доказан капацитет за фасилитиране на партньорства и интегрирани териториални процеси.

Предложение: Да се включи отделен текст в институционалната рамка, който ясно дефинира ролята на APP като **експертни, посреднически и изпълнителни структури** в процесите на регионално и пространствено развитие.

2. Ролята на APP в екосистемата на устойчивото регионално развитие.

Агенциите за регионално развитие са сред малкото структури, които работят едновременно в:

- икономическото измерение (МСП, иновации, предприемачество);
- социалното измерение (обучение, заетост, социално включване);
- екологичното измерение (устойчив туризъм, биоикономика, зелени решения);
- институционалното измерение (местни партньорства, публично-частни модели, фасилитиране на процеси).

Предложение: В стратегическите цели „Икономическо сближаване“, „Социално сближаване и растеж“ и „Екологична устойчивост“ да се включат конкретни механизми за участие на APP в:

- развитие на човешкия капитал;
- подкрепа за МСП и иновации;
- зелена и цифрова трансформация;
- управление на климатични рискове;
- развитие на устойчиви регионални екосистеми.

3. Участие на APP в интегрираните териториални инвестиции (ИТИ)

ИТИ са ключов инструмент за изпълнение на НКРПР. В документа обаче **не е предвидена роля за APP**, въпреки че те имат капацитет за:

- фасилитиране на процеси между общини и заинтересовани страни;
- подготовка на проектни идеи;
- координация на партньорства;
- мониторинг на териториалното въздействие.

Предложение: Да се предвиди участие на APP като:

- фасилитатори на ИТИ;
- експертни звена за подготовка на интегрирани проекти;
- посредници между местни заинтересовани страни;
- структури за мониторинг и оценка.

4. Трансгранично и междурегионално сътрудничество

APP са водещи участници в:

- Дунавския регион;
- Черноморския регион;
- Европейски регион;
- трансграничните програми с Гърция, Турция, Сърбия и Северна Македония;
- европейски мрежи (EURADA, EBN, ERRIN и др.).

Предложение: Да се включи отделен раздел за ролята на APP в международното сътрудничество и трансфер на добри практики.

Препоръки за подобрене на документа

- Включване на подраздел „Роля на агенциите за регионално развитие“ в институционалната рамка (като те не бива да се обвързват, заместват или припознават като идентична група с *Водено от общностите местно развитие (ВОМР)*, респ. с местните инициативни групи по подхода ВОМР;
- Предвиждане на участие на АРР в ИТИ, ИТСР и ПИРО;
- Разширяване на индикаторната система с показатели за иновации, предприемачество и регионални екосистеми;
- Разширяване на частта за трансгранично сътрудничество;
- Включване на текст за устойчивите регионални екосистеми, изграждани от АРР през последните 30 години;
- Засилване на връзката между НКРПР и интелигентната специализация;
- Включване на АРР в мониторинга и оценката на териториалното въздействие.

Заклучение

Агенциите за регионално развитие са доказан и устойчив партньор в процесите на регионално и пространствено развитие. Включването на тяхната роля в НКРПР 2026–2040 г. ще допринесе за:

- по-ефективни политики;
- по-добра координация между заинтересованите страни;
- по-висока устойчивост на резултатите;
- по-силна регионална конкурентоспособност.

Агенцията за регионално развитие с Бизнес център за подпомагане на малки и средни предприятия – Пловдив изразява готовност да участва активно в процеса на доразработване и прилагане на Концепцията.

С уважение,

инж. д-р ВЕЛИЗАР ПЕТРОВ

Изпълнителен директор на АРРБЦМСП

Пловдив 4003, бул. „Цар Борис III Обединител“ 37, палата 27
(032) 902 399; rdaplovdiv@gmail.com